

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

DONDERDAG, 24 MAART.

Advertentien van *Zes* regels en daar beënden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents regelrecht betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 23 Maart.

SANTISSIMI DOMINI NOSTRI

PII DIVINA PROVIDENTIA PAPAE IX.

ALLOCUTIO

HABITA IN CONSISTORIO SECRETO

DIE VII. MARTII ANNO MDCCCLIII.

Venerabiles Fratres:

Cum placuerit misericordiarum Patri, et Deo totius consolationis magnum gravissimis Nostris angustis afferre levamen, tum nulla interposita mora illud Vobiscum communicamus, Venerabiles Fratres, ac pro certo habemus, parem Nostrae vestrae futuram esse laetitiam Vobis enim nuntiamus, optatissimum singularem Divinae Clementiae beneficio illuxisse diem, quo in florentissimo Hollandiae, et Brabantiae Regno ordinariam Episcoporum Hierarchiam juxta communes Ecclesiae regulas restituere, atque ita dilectissimae illius Domini gregis partis incolumitati ac prosperitati majorem in modum consulere possimus. Nemo vestrum ignorat, Venerabiles Fratres, quae fuerit illarum regionum vel a primis christianae religionis saeculis conditio, et quomodo illi populi septimo vertente saeculo a Sancto Villibrordo apostolica plane virtute clarissimo, ejusque in sacro ministerio sociis divinam Christi Domini religionem, ac doctrinam acceperint, didicerint, quae tam faustos tam felices habuit progressus, ut paulo post S. Sergius I. Decessor Noster Ultrajectensem Episcopalem Sedem erigendam, eamque ipsi Villibrordo regendam et moderandam censuerit. Atque optime noscitis quanta industria, constantia, contentione tum idem S. Villibrordus, tum S. Bonifacius Germaniae Apostoli titulo merito insignitus, tum alii subsecutis inde temporibus Antistites, quorum aliqui Sanctorum Caelitum ordini adscripti fuere, nullis neque consiliis, neque laboribus, neque vigiliis sibi parcendum esse duxerint, ut per eandem regiones quotidie magis Catholicam fidem longe lateque propagarent, omnesque earum regionum populos sanctissimis ipsius fidei praeceptionibus imbuerent, atque nutrent. Hinc sanctissima nostra religio in iisdem regionibus, divina adspirante gratia, ita firma consistere, ac magis magisque augescere, vigere, et efflorescere visa est, ut anno millesimo quingentesimo quinquagesimo nono rec. me. Paulus IV. Decessor Noster suis Apostolicis Litteris Ultrajectensem Episcopalem Sedem Metropolitanae Ecclesiae dignitate, juribus, et privilegiis decorandam, et quinque alias Episcopales Sedes ipsius Ultrajectensis Archiepiscopatus Suffraganeas in illis regionibus erigendas existimaverit.

Atque utinam in dilecta illa Domini agri parte, quae prospere feliciterque exulta uberrimos laetissimosque justitiae fructus in dies erat editura, inimicus homo nunquam supereminasset zizaniam! Utinam in illis fideles populos nunquam irruissent catholicae religionis hostes, qui eorum artibus omnia conati sunt, ut earundem regionum populos a catholico cultu avellerent. Neque hic jam commemorare volumus luctuosissimam sane eorum temporum perturbationem, et maxima omnibusque notissima damna, quibus cum summo fidelium detrimento florentissimae illae Ecclesiae miserandum in modum afflictas, divexatas, ac prostratas fuere. Quamobrem, veluti probe cognoscitis, Romani Pontifices, qui magnis infirmorum membrorum Christi periculis pastorem diligentiam adhibere nunquam intermiserunt, nihil certe inausum, nihilque intentatum relinquerent, ut afflictis illis Ecclesiis omnem opem afferrent, et gravissima avertirent mala, quibus illi premebantur fideles. Atque haud opus est, ut Vobis in mentem revocemus quibus paternis prorsus curis, quibusque providentissimis, ac sapientissimis consiliis Gregorius XI, Clemens VIII, Alexander VII, Clemens IX, Innocentius XII, Benedictus tum XIII, tum XIV, alique Decessores Nostri sine intermissione allaboraverint, ut Hollandiae, ac Brabantiae Catholicis omni ope et studio succurrerent, et illas Ecclesias ab interitu vindicarent, atque in pristinum splendorem restituerent; cum haec omnia Vobis

appime nota sint, Venerabiles Fratres. Atque etiam scitis quanta sollicitudine Gregorius XVI Praecessor Noster omnem operam ad revivenda negotia in illis regionibus magis magisque componenda, et ad ecclesiasticam disciplinam instaurandam contulerit. Etsi vero idem Praecessor Noster, Serenissimo illo Rege favente, haud omiserit multa provide sapienterque constituere, ac prae oculis habere exoptatam Episcopalis Hierarchiae instaurandam, tamen ob temporum conjuncta hujusmodi opus tunc minime urgendum esse duxit, ac Vicarios Apostolicos Episcopali dignitate ornatos in Brabantia augendos censuit.

Itaque vehementer laetatur, cum Nos Divina Clementia, haec immeritos, reservasse videatur ad illud operificiendum, in quo Praecessores Nostri tanta cura, et studio elaboraverant. Equidem ubi inscrutabili Dei judicio ad hanc sublimem Principis Apostolorum Cathedrali erecti fuimus, illico summa alacritate, omnique sollicitudine curas, cogitationesque Nostras ad ecclesiasticam illius Regni negotia convertimus. Ac pro Apostolici Nostri ministerii munere, et singulari illa caritate, qua ejusdem Regni fideles prosequimur, nihil certe antiquius habuimus, quam ea omnia peragere, quae et sanctissimae nostrae religionis rationibus, et eorumdem fidelium utilitati maxime conducere possent. Incredibili igitur animi Nostri consolatione perspeximus tandem advenisse illud tempus tantopere exoptatum, quo ibi cum maximo rei catholicae emolumento, et illorum fidelium bono Episcopalis Hierarchia ex communibus Ecclesiae regulis possit instaurari. Namque animadvertimus, catholicam in eo Regno religionem, Deo bene juvante, magis in dies progredi, et permagnum Catholicorum ibi degentium numerum passim augeri, et benevolam ac propensam esse illius Serenissimi Regis erga Catholicos ipsos sibi subjectos voluntatem, et quotidie magis ea amoveri impedimenta, quae rei catholicae olim adversabantur, quaeque penitus amovenda esse confidimus ob illorum aequitatem et justitiam, qui illius Gubernii res moderantur, atque administrant. Accedit etiam, ut non solum Venerabiles Fratres, qui Vicarii Apostolici munere ibi funguntur, verum etiam universus ille Clerus, et quamplurimi laici viri cujusque ordinis et conditionis enxis, iteratisque precibus a Nobis efflagitarint, ut ibi commemoratam Episcoporum Hierarchiam restituere vellemus. Vos ipsi intelligitis, Venerabiles Fratres, quo lubenti laetoque animo has postulationes exceperimus, cum Nostrae omnes curae, sollicitudines, studia, consilia eo semper spectaverint, ut ejusmodi res ad optatum exitum posset adduci. Quapropter, audito consilio VV. FF. NN. S. R. E. Cardinalium Congregationis Fidei propagandae praepositae, quibus gravissimum hoc negotium examinandum commisimus, nihil Nobis gratius, nihil optabilius esse poterat, quam ut in Hollandiae, ac Brabantiae regno Episcopalem Hierarchiam juxta ardentissima Nostra desideria instauraremus. In illo itaque Regno ecclesiastici regiminis formam ad eum plane modum restituis, qui libere viget apud alias exillas praesertim gentes, in quibus nulla peculiaris adsit causa, ut extraordinario illo Vicariorum Apostolicorum ministerio regantur. Quocirca ecclesiasticam ibi provinciam instituentes decrevimus, quinque Episcopales Sedes in praesentia esse erigendas, nempe Ultrajectensem, Harlemensem, Buscoducensem, Bredanam, et Ruremundensem. Ac memoria repentes vetera illustria sane facta, et monumenta ejusdem Ultrajectensis Sedis, quae, veluti diximus, a Paulo IV. Decessore Nostro Archiepiscopalis Ecclesiae honoribus ac privilegiis fuit decorata, ac sanctissimae nostrae religionis rationes, et alia gravissima rerum adjuncta serio considerantes, plane non dubitavimus, eandem Ultrajectensem Sedem ad pristinam Metropolitanam Ecclesiae dignitatem ac splendorem evehere et restituere, eique alias commemoratas quatuor Suffraganeas Episcopales Sedes attribuire. Habetis, Venerabiles Fratres, quae Vobis non sine magna animi Nostri laetitia de Episcopalis in Hollandiae ac Brabantiae regno Hierarchiae instaurandae breviter raptimque significanda existimavimus. Apostolicas vero de hac re Litteras iam proferri, illasque Vobis exhiberi mandavimus, ut ola-

rius, ac plenius ea omnia noscere possitis, quae ad hanc ipsam rem pertinent.

Haec omnia, quae maximo Nobis solatio inter multiplices, molestissimasque Nostri Pontificatus sollicitudines extiterunt, Vobis nuntianda erant, Venerabiles Fratres. Ac persuasissimum Nobis est, Vos pari laetitiae sensu accepisse quae ad majorem Divini Numinis gloriam, ejusque Sanctae Ecclesiae incrementum, et prosperitatem, atque ad animarum salutem cum in florentissimo Hollandiae et Brabantiae Regno, tum in Costaricensi

Republica majora in dies incrementa suscipiat. Neminem Vestrum latet quam vehementer de Ecclesiis in America meridionali existentibus anxii atque solliciti simus, et qua impensa cura, atque studio illarum indigentis occurrere non desinamus, et quantopere exoptemus omnes invenire rationes, quibus easdem Ecclesias sublevare et recreare possimus. Hinc laetissimo prorsus, gratissimoque animi Nostri sensu exceperimus petitionem Dilecti Filii Illustris et Honorabilis Viri Joannis Raphaelis Mora hodierni praedictae Costaricensis Reipublicae Praesidis, qui a Nobis eum postulat, ut ecclesiasticas illius ditionis res ordinare vellemus. Cum ejusmodi desideria Nostri studiis plane faverent, manu operi statim admovimus, ac Dilecto Filio Nostro Iacobo S. R. E. Cardinali Antonelli a publicis Nostri negotiis in mandatis dedimus, ut de componendis in illa Republica Religionis, Ecclesiaeque negotiis, quae potior Nostra est cura, cum Dilecto Filio Nostro Viro Marchione Ferdinando de Lorenzana ejusdem Reipublicae apud Nos et hanc Sanctam Sedem Ministro atque ad hoc peragendum negotium destinato ageret. Itaque suscepta tractatione Conventio fuit inita, cui utique subscriptis, postquam ejusdem Conventionis capita, seu articuli Nostro jussu a peculiari VV. FF. NN. S. R. E. Cardinalium Congregatione maturo examine perpensi, atque a Nobis rati habiti fuerunt. Plenam, accuratamque de iis omnibus, quae conventa sunt, cognitionem habebitis, Venerabiles Fratres, cum Apostolicae de hac re Litterae editae fuerint. Interim vero non mediocri jucunditate Vobis significamus, tantum fuisse in primis, ut ibi Catholica Religio omnibus suis juribus libere, ac tranquille perfrui debeat, quibus ex divina sua institutione, et Sacrorum Canonum sanctione potitur; utque in omnibus illius ditionis scholis instituendi ac docendi ratio cum ejusdem catholicae Religionis doctrina congruere debeat. Constitutum quoque est, ut Venerabilis Frater Episcopus S. Iosephi, alique omnes Antistites, qui ibi esse poterunt, quando novae erigantur Dioeceses, in pastoralis muneris partibus obeundis, propriaque jurisdictione exercenda plenam habeant libertatem, scholis advigilent, ac theologicas praesertim doctrinae, aliarumque sacrarum disciplinarum institutionem omnimoda libertate dirigant, et moderentur. Decretum quoque est, ut Ecclesiae, ejusque sacris Ministris congrua, decens, et omnino libera, atque in tuto posita dos attribuat, et omnes illius Reipublicae fideles cum hac Apostolica Sede catholicae veritatis, et unitatis centro libere communi-care valeant; ut Religiosae Familiae ex proprii instituti regulis ibi deo commorari queant. Sanctum quoque et vindicatum jus est, quo pollet Ecclesia, acquirendi scilicet et possidendi quaecunque bona stabilia atque frugifera. Cautum etiam volumus, ut omni studio opportuna quaeque comparentur subsidia, quo infideles, qui in illius Reipublicae territorio morantur, ac misero sedent in tenebris, et umbra mortis, collastrentur evangelicae lucis radiis, atque ad unicum Christi ovile traducantur. Omni cura prospeximus, ut ecclesiastica disciplina majorem in modum vigeat, ac diligentissime in iis etiam servetur, de quibus nulla in Conventionem mentio est facta. Ratione autem habita tum bonorum, quae ex ejusmodi Conventione in rem catholicam redundare cognovimus, tum reddituum, qui Ecclesiae, ejusque sacris Ministri attributi fuere, ejusdem Reipublicae Praesidi, ejusque in munere ipso Successoribus honorificum jus concedendum censuimus, nominandi scilicet ad Episcopales Sedes, et ecclesiastica quaedam Beneficia, cum illa vacaverint.

Repubblica a Nobis peracta et constituta sunt. Verum dum hac consolatione utimur, haud satis exprimere possumus acerbissimum dolorem, quo dies noctesque angimus ob crudelissimum et nunquam satis detestandum bellum, quo in aliis multis iisque amplissimis ditionibus Catholica divexatur, et laceratur Ecclesia. Siquidem in his regionibus saeva immaculatae Christi Sponsae vulnera in dies indignantur, et catholica fides ac doctrina oppugnantur, proculcatur, et sacrae atque ecclesiasticae res omnibus angustiis, et offensionibus premuntur, et morum depravatio ac perversae omnis generis opiniones, et errores dominantur. Itaque, Venerabiles Fratres, assiduis enixisque precibus Deum orare et obsecrare nunquam intermittamus, ut pro sua bonitate necessarias Nobis vires impertiri, ac Nostris curis, laboribus, consiliis benedicere velit, quo tantam malorum congeriem avertere possimus.

Jam vero ad amplissimum Vestrum Ordinem animam intendentes, statuimus hodierno die viros ingenii, pietatis, doctrinae, et rerum gestarum laude praestantes in Collegium Vestrum cooptare. Antequam vero id agamus, manifestandos esse ducimus duos Cardinales, quos in Consistorio die 15 mensis Martii superiori anno a Nobis habito creavimus, et haecenus in pectore reservavimus. Horum primus est Venerabilis Frater Michael Viale Prelatus Archiepiscopus Carthaginiensis, qui vitae integritate, morum gravitate, et comitate spectabilis, ac praestanti ingenio et doctrina praeditus, postquam Apostolici Nuntii munere apud Regiam Bavaricam Aulam summa cum laude est perfunctus, munus idem penes Caesarem et Apostolicam Vindobonensem Aulam plures per annos impeditissimis temporibus, ac trepidis in rebus tanta fide, sagacitate, prudentia, labore, et rei catholicae studio obivit, ut de Apostolica hac Sede egregie meritis communem omnium existimationem sibi merito, atque optimo jure comparaverit.

Alter vero Cardinalis, quem una publicamus, est Venerabilis Frater Ioannes Brunelli Archiepiscopus Thessalonicensis. Is quoque religionis laude, morumque probitate spectatus, ac sacra praesertim doctrina excultus, postquam Canonici Iuris scientiam in Romano Archigymnasio cum sui nominis fama, et auditorum utilitate tradidit, tam multos operososque labores pro Apostolica Sede pertulit in gravissimis obeundis muneribus Secretarii Congregationum Negotiis Ecclesiasticis extraordinariis, et Christianae Fidei propagandae praepositarum, ac Nostri apud Regiam Catholicam Hispanam Aulam Nuntii, ut indefessam, ac strenuam, quam eidem Apostolicae Sedi navavit operam, Cardinalitiae dignitatis praemio remunerandam esse judicavimus.

Post evulgatos quos diximus, sex alios hodierno Consistorio Cardinales creamus. Atque horum unus est Venerabilis Frater Ioannes Scitowski Archiepiscopus Strigoniensis. Hic excellenti pietate, aliisque egregiis animi dotibus clarus ab Episcopatu Quinque Ecclesiensi ad Archiepiscopalem Sedem Strigoniensem evehctus ita omnibus illis virtutibus, quae Episcopum maxime decent, semper enituit, ut Carissimus in Christo Filius Noster Franciscus Iosephus Austriae Imperator eum Nobis plurimum commendaverit, atque ut Cardinalis a Nobis fieret postulataverit. Nos igitur Virum et suis meritis maxime illustrem, ac tanta tantique apud Nos ponderis commendatione decoratum quam libentissime Vestro Ordini adscribimus.

Gaudemus etiam Cardinalatus honore decorare alium Venerabilem Fratrem. Is est Venerabilis Frater Franciscus Nicolaus Morlot Archiepiscopus Turonensis, qui insigni religionis et pietatis studio, ac pari in hanc Apostolicam Sedem fide, et observantia spectatus Aurelianensium primum Episcopus, postea ad Archiepiscopalem Turonensem Ecclesiam regendam evocatus tanta cura, industria, sedulitate omnes pastoralis muneris partis implere, atque de catholica Ecclesia bene mereri contendit, ut illum dignissimum arbitremur, quem in Vestrum Ordinem adsciscimus. Quod dum agimus, rem Carissimo in Christo Filio Nostro Napoleoni Francorum Imperatori gratissimam facere certi sumus, cum Ipse id a Nobis vehementer petierit.

Hic addimus Venerabilem Fratrem Iustum Recanati Episcopum Tripolitanum in partibus infidelium Lydiae. Hic a primo aetatis suae flore Religiosum Ordinem minorum Cappuccinorum amplexus, regularis disciplinae studio, modestiae laude, iisque omnibus virtutibus, quae Religiosum virum summopere decent, ornatus, ac philosophicarum et theologiarum potissimum disciplinarum peritia praestans, Collegio Missionum Exteriorum ejusdem Ordinis summo cum zelo praefuit, et Senogalliensem Dioecesim sapienter, prudenterque administravit, ac tam sedulam solertemque Nobis, et Apostolicae Sedi in gravissimis cognoscendis negotiis praebuit operam, ut illum ad Cardinalitiam Dignitatem evehendum esse arbitremur.

Eadem porro Dignitate augemus Dilectum Filium Dominicum Savelli, qui Delegati Apostolici munere perfunctus plures Pontificiae Nostrae Ditionis Provincias est moderatus, ac deinde inter Clericos Camerae Apostolicae adscitus, et hujus almae Nostrae Urbis Gubernator, ac S. R. E. Vice-Camerarius renunciatus, in his

exercendis muneribus suam integritatem, prudentiam, consilium, dexteritatem ita Nobis probavit, ut eum eodem apud Vos loco habere voluerimus.

Pergratum autem Vobis fore existimamus, a Nobis in amplissimum Vestrum Ordinem cooptari Dilectum Filium Prosperum Catherini, cujus eximia vitae integritas, religio, pietas, ingenium, doctrina Vobis est perspecta, cum gravissima munera Secretarii Congregationis Studiis moderandis praepositae, et Judicis Sacrarum Cognitionum et Decani Collegii Protonotariorum Apostolicorum Participantium, atque Assessoris Inquisitionis in hac Urbe praeclare obierit.

Aequis vero plausibus Vos excepturos esse putamus alium spectabilem virum, quem Vestro Ordini adscribendum esse censuimus. Is est Dilectus Filius Vincentius Santucci, qui, ut nostis, egregiis animi, ingenique dotibus ornatus, ac religionis et pietatis laude praestans, sacraque potissimum doctrina apprime excultus, postquam plures per annos, difficillimis temporibus Alter a Cardinali a publicis negotiis in multiplici, gravissimaque rerum publicarum procuratore sedulam, utilemque impendit operam, tanta prudentia, consilio, perspicacia laboriosissimum munus Secretarii Congregationis Negotiis Ecclesiasticis Extraordinariis praepositae sustinuit, ut illum Sacra Purpura honestandum omnino esse duxerimus.

Hi sunt praeclari Viri, quos in amplissimum Vestrum Ordinem cooptandos esse judicavimus.

Quid Vobis videtur?

Auctoritate Omnipotentis Dei, Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, ac Nostra declaramus S. R. E. Presbyteros Cardinales

MICHAELEM VIALE Prelatus Archiepiscopum Carthaginiensem,

IOANNEM BRUNELLI Archiepiscopum Thessalonicensem,

Insuper creamus S. R. E. Presbyteros Cardinales

IOANNEM SCITOWSKI Archiepiscopum Strigoniensem,

FRANCISCUM NICOLAUM MORLOT Archiepiscopum Turonensem,

IUSTUM RECANATI Episcopum Tripolitanum.

Diaconos vero

DOMINICUM SAVELLI,

PROSPERUM CATERINI,

VINCENTIUM SANTUCCI.

Cum dispensationibus, derogationibus, et clausulis necessariis et opportunis.

In Nomine Patris + et Filii + et Spiritus + Sancti. Amen.

VERTALING:

ALLOKUTIE

VAN ONZEN HEILIGEN VADER PIUS IX,

IN HET GEHEIM KONSISTORIE VAN 7 MAART 1853.

Eerwaardige Broeders!

Het heeft den Vader der barmhartigheden, den God aller vertroosting behaagd aan Onze zoo smartvolle angsten eene groote verkwikking te schenken, en Wij hebben u onverwijd daarin willen doen deelen, in de verzekering, E. B. dat uwe vreugde de Onze zal evenaren. Wij maken u alzoo bekend dat door eene bijzondere gunst der goddelijke goedertierenheid, de zoo lang gewenschte dag verschenen is, dat Wij in het bloeiend koninkrijk van Holland en Brabant de gewone hiërarchie der Bisschoppen kunnen herstellen volgens de algemeene regelen der Kerk, en alzoo op de krachtigste wijze kunnen zorgen voor het heil en het welzijn van dit zeer beminde gedeelte van de kudde des Heeren. Aan niemand onzorg, E. B. is het onbekend, hoedanig van de eerste eeuwen der Christenheid af, de toestand was dier gewesten, en hoe, in de zevende eeuw, door de zorgen van den door zijne apostolische deugden zoo beroemden H. Willibrordus en van zijne medearbeiders in de H. Dienst, die volken der goddelijke godsdienst en de leer van Christus Onzen Heer ontvingen en aannamen, welker vorderingen zoo snel waren, dat kort daarop Onze Voorganger, St. Sergius I, meende den Bisschoppelijken Zetel van Utrecht te moeten oprigten, en Willibrordus zelven met het beheer daarvan te moeten belasten.

Het is u almede bekend met welke zorg, met welke volharding, met welken ijver, diezelfde H. Willebrordus, voorts de H. Bonifacius, die den roemrijken naam van Apostel van Duitschland verdiende, en in lateren tijd andere Bisschoppen, waarvan velen onder de Heiligen staan opgeschreven, zich beijverden om dagelijks meer en meer het katholiek geloof in die gewesten te verbreiden, geenerlei gevaar ontziende om het aan de bewoners dezer streken in te prenten, en hen in de onderhouding van deszelfs heilige geboden te bevestigen. Door den bijstand der goddelijke genade won onze heilige godsdienst daar zooveel veld, zij groeide er zoo zeer aan, en werd er zoo bloeiend, dat in 1559, Onze voorganger, Paulus IV, roemrijker gedachtenis, meende door zijne Apostolische brieven den Bisschoppelijken Zetel van Utrecht met den titel, de regten en voorregten van Metropolitankerk te moeten bekleeden, en als suffraganen van deze Aartsbisschoppelijke Kerk vijf andere bisschoppelijke zetels te moeten oprigten.

En gawe God, dat de vijandige mensch nimmer onkruid hadde gezaaid onder dat zoo beminde deel van den akker des Heeren, die, bij eene gelukkige beboewing, met elken dag overvloediger en schooner vruchten moest opleveren! Gawe God, dat nimmer de vijanden der godsdienst inbreuk hadden gemaakt in den boezem dier trouwe volken, door met alle middelen te trachten hen aan hare armen te ontrukken! Wij zullen hier niet herinneren aan de altoos betreurenswaardige verwarringen van dat tijdstip, noch aan de groote, zoo bekende rampen, ten gevolge waarvan, tot overgrootte schade der geloovigen, die zoo bloeiende kerken ellendiglijk vernield werden en vervallen zijn. Gij weet hoe de Roomsche Pausen, wier herderlijke waakzaamheid nimmer verwaarloost wat door het uiterste gevaar der lijdende ledematen van Christus gevorderd wordt, beproefd hebben al wat bij mogelijkheid beproefd konde worden, om die verdrukte kerken te hulp te komen, en de vreeselijke rampen, die daar op de geloovigen drukten, van dezelve af te wenden.

Het is derhalve niet noodig u te herinneren, met welke vaderlijke zorgen, met welke wijsheid en voorzigtigheid Gregorius XIII, Klemens VIII, Alexander VII, Klemens IX, Innocentius XII, Benediktus XIII, Benediktus XIV en Onze andere Voorgangers onafgebroken gearbeid hebben om de Katholieken van Holland en Brabant te hulp te komen, die kerken te doen herleven, en in derzelver ouden luister te herstellen. Al die zaken zijn u volkomen bekend, E. B. Gij weet insgelijks met welke zorgvuldigheid Onze Voorganger Gregorius XVI, roemrijker gedachtenis, alles in het werk heeft gesteld om in deze gewesten de godsdienstkaken meer en meer gunstig te regelen en er de kerkelijke tucht vast te stellen. Daar de edele Vorst zijnen arbeid begunstigde, regelde hij met even veel wijsheid als voorzigtigheid in dat land onderscheidene dingen; doch alhoewel het denkbeeld van het zoo gewenschte herstel der bisschoppelijke hiërarchie hem gestadig voor den geest zweefde, achtte hij nogtans de omstandigheden niet geschikt om op die zaak aan te dringen, en hij vergenoegde zich met in Brabant het getal der Apostolische, met de bisschoppelijke waardigheid bekleede, Vikarissen te vermeerderen.

Het strekt ons daarom tot eene groote blijdschap te zien dat, in weêrwil Onzer onwaardigheid, de goddelijke goedertierenheid Ons de vervulling schijnt te hebben voorbehouden van een ontwerp, hetwelk Onze Voorgangers met zooveel ijver en met zooveel inspanning hebben voorbereid. Sedert Wij door Gods ondoorgrondelijk besluit tot dezen hoogen Zetel van den Prins der Apostelen zijn verheven, hebben wij met den grootsten ijver en de levendigste belangstelling Onze zorgen en Onze gedachten aan de kerkelijke zaken van dit koninkrijk toegewijd. Gelijk de taak van Ons Apostolisch werk en de bijzondere liefde, die wij den geloovigen van dat Land toedragen, van Ons vorderden, hebben Wij niets meer ter harte genomen dan alles te doen wat hun welzijn en dat van Onze allerheiligste godsdienst zou kunnen bevorderen. Daarom werd Onze ziel met eene onuitsprekelijke vertroosting vervuld, toen wij den zoo gewenschten tijd zagen naderen, waarin, tot groot nut der Katholieke zaken en der geloovigen in die gewesten, het mogelijk werd aldaar de bisschoppelijke hiërarchie overeenkomstig de algemeene regelen der Kerk te herstellen.

Wij hebben in der daad opgemerkt, dat door Gods gunst de katholieke godsdienst in dat koninkrijk met den dag toenam; dat het reeds zoo aanmerkelijk getal Katholieken, die het bewonen, nog aangroeide; dat deszelfs edelaardige Koning vol welwillendheid was voor zijne Katholieke onderdanen; kortom, dat de hinderpalen, die vroeger aan het welzijn van Onze godsdienst in den weg stonden, dagelijks minder werden en eindelijk geheel zouden verdwijnen; iets waarop de geest van billijkheid en rechtvaardigheid, waarmede zij, die de zaken van dat Rijk beheeren en besturen, vervuld zijn, Ons het vertrouwen inboezemt. Voegen Wij er bij, E. B., dat niet alleen de Apostolische Vikarissen, maar ook de gansche Geestelijkheid en een groot aantal leken van allerlei rang en stand Ons herhaaldelijk om dit herstel der bisschoppelijke hiërarchie hebben gebeden. Gij begrijpt E. B., met hoeveel blijdschap Wij die aanzoeken hebben ontvangen, nademaal Wij sedert zoo langen tijd al Onze zorgen, al Onze pogingen, al Onzen ijver, al Onze inspanningen hebben aangewend om de zaken tot het verkrijgen van dien gelukkigen uitslag voor te bereiden.

Na alzoo den raad te hebben ingenomen van Onze E. B. de Kardinalen der H. Roomsche Kerk van de Kongregatie der Propaganda, aan welke Wij het onderzoek dezer gewichtige zaak hadden opgedragen, konde daarom niets Ons zoeter en aangenamer zijn, dan volgens Onze wenschen de bisschoppelijke hiërarchie in Holland en Brabant te herstellen. Wij hebben alzoo de kerkelijke regeling in dat rijk terug gebracht tot den vorm, dien zij heeft bij de andere meest beschaafde volken, en waar geenerlei bijzondere reden de buitengewone dienst der Apostolische Vikarissen vereischt. Eene kerkelijke provincie aldaar instellende, hebben Wij bepaald, dat thans aldaar vijf Bisschoppelijke

De uitwisseling der wederzijdsche akten van bekrachting der additionele overeenkomst van handel en scheepvaart tusschen Nederland en de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, welke den 26sten Augustus 1852 is

geteekend, heeft den 25sten Februarij j. te Washington plaats gehad.

Bij aanvulling van het voorloopig reglement voor de binnenl. dienst van den Rijkstelegraaf, heeft Z. M. bij besluit van 19 Maart bepaald;

a. Onder de middelen ter verdere bezorging van berichten buiten de lijn van Rijkstelegraaf, behoort ook de verzending met bijzondere telegraafondernemingen.

Zoo de afzender van dit middel wil gebruik maken, drukt hij dit op het af te geven bericht uit. De kosten daarvoor worden naar de tarieven der bijzondere ondernemingen berekend, en gelijktijdig met de overige kosten van het bericht voldaan.

b. Voor een bericht, aan meer dan één persoon op dezelfde plaats geadresseerd, worden al de adressen in de berekening der woorden opgenomen. Voor elk afschrift van het bericht boven het eerste, wordt 0.50 gl. gevorderd.

Na bericht, gelijktijdig aan verschillende kantoren geadresseerd, wordt als zoo veel afzonderlijke berichten berekend.

c. De vooruitbetaalde kosten voor een antwoord, worden op aanvraag van den belanghebbende teruggegeven, zoo het antwoord niet binnen vijf dagen is aangekomen.

Na afloop van den achtsten dag is het deswege betaalde aan het Rijk vervallen.

Deze bepalingen komen in werking den 1 April aanstaande.

Men schrijft uit Utrecht, dd. 23 Maart. Gisteren was onze palm-paardemarkt zeer druk en werd begunstigd door het schoone weder. Er waren 1157 paarden aangegeven. De handel was levendig en goede paarden geldig. Vele paarden zijn door Fransche en Belgische kooplieden voor goede prijzen gekocht en uitgevoerd.

(U. C.)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIS, 21 Maart. De Patrie meent te weten, dat er nog geen bericht is ingekomen dat de engelsche vloot de reede van Malta zou verlaten hebben.

— De fransche vloot zou heden de haven van Toulon verlaten, indien het slechte weder zulks niet verhinderde.

— Den 28 zal de stoomboot *Narval*, die den nieuwen franschen ambassadeur den heer Lacour naar Konstantinopel gaat brengen, te Marseille moeten geveed liggen.

— Dezer dagen is te Toulon bevel ontvangen om het nieuwe schroefstoomschip *Napoleon*, het schoonste vaartuig der Fransche vloot, tot een sierlijk en gemakkelijk verblijf in te rigten. Men meende dat deze bodem bestemd was om den Paus af te halen, ingeval hij besluiten mogt den Keizer te komen kroonen.

MADRID, 17 Maart. De Cortes zijn thans voor vast gekonstitueerd, en de heer Martinez de la Rosa is tot president verkozen. Onder de vier vice-presidenten behoren er twee tot de oppositie. Tot sekretarissen zijn alleen ministerieele kandidaten gekozen.

ENGELAND.

LONDEN, 21 Maart. Eergisteren avond kwam er brand in den Prins van Wallis-toren, zijnde een deel van het kasteel te Windsor, die veroorzaakt werd door het stoken van eenen oven tot verwarming der eetzaal. Een groot deel van den toren is verbrand, de schade wordt op £ 100.000 berekend.

— Te Portsmouth is laat gegeven onderscheidene schepen gered te houden om zoo te kunnen kiezen.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 22 Maart. Dezer dagen zijn te Bremen onderscheidene personen, verdacht van deelneming aan geheime staatkundige vereenigingen, in arrest genomen.

WEENEN, 20 Maart. Eergisteren begaf Z. Em. de nieuw benoemde Kardinaal Viale Prela, pausselijk nuntius aan het keizerlijk hof, zich in plegtig gehoor bij den Keizer, om Z. M. zijne verheffing tot Kardinaal bekend te maken; en dien Vorst, tot herinnering aan deszelfs gelukkige redding, eene kostbare relik benevens eenen eigenhandigen brief van den H. Vader ter hand te stellen.

— De Oostenrijksche regering zal eerlang aan de bondsvergadering een uitvoerig verslag doen van den opstand te Milaan en den aanslag op het leven des Keizers, in verband met de revolutionaire propaganda te Lombardien.

— Men wil dat de vorst van Montenegro in den aanstaand en zomer deze stad zal bezoeken, om in persoon den Keizer dank te zeggen voor zijne tussenkomst in het montenegrijnsch-turksche geschil.

BELGIË.

BRUSSEL, 22 Maart. De gemeenteraad van Gend heeft met den heer Nallet, uitvinder der elektrische

klokken, eene overeenkomst gesloten, om er 100 op verschillende punten der stad te plaatsen, voor de som van 10,000 fr. De gas-lantaarns, waarbij ze geplaatst worden, zullen steeds den ganschen nacht doorbranden.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	22 MAART 4 1/2 u.	gebl.	23 MAART 4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. a 2 1/2 pCt.	65 1/2	65 1/2	65 1/2	65 1/2
Dito Dito	77 1/2	77 1/2	77 1/2	77 1/2
Dito Dito	95 1/2	95 1/2	95 1/2	95 1/2
O. I. Leening 1844	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Amortis. Syndic.	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Handel-Maatschappij	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Aand. Rijn-Spoorweg.	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Aand. Holl. S. M.	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Obligatien	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
BELG., Obligatien 1844	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Cert. bij de Belg. Bank 2 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Dito bij Rolsen en Volk	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
FRANKRIJK, Obligatien	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
SPANJE Nieuwe	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Dito	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Dito Binnenl. a 6/m.	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Coup. Bewyzen	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Amortisable Schuld	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
PORTUGAL te Londen	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Dito Dito	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Russ. by Hope 1798 en 1816	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Dito Dito 1828 en 1829	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Cert. by d. 1831 en 1833	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Dito	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Dito bij Hope	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Dito bij Stieglitz en Co.	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Dito bij id. 5de Serie	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Cert. te Hamburg	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Inschrijving in Assignat	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Cert. van dito	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
POLEN, Certificaten	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Dito Aand. a H. 500	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Dito met Lot. . 300	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
AMERIKA, Bank-Actien	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
PROSSER, Aand met Lot. R. 50 /	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
OOSTENRIJK, Metalliek	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Dito 1847	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Dito 1851	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Dito 1849	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Ween. Bank bij Gollen Co.	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Dito	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Letter B	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Aand. met Loting H. 500	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Nieuwe dito	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
NAPLES, Cert. Lam en Bouwer 5 pCt.	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
BRAZILIE te Londen 1824	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Dito Leening 1843	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Dito £ 200	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
PERU, Cert.	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
MEXICO Nieuwe	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
VENEZUELA a £ 100	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
GUAYANA a £ 100	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
Dito Uitgestelde	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
ECUADOR a £ 100	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2
GRIEKEN 5 pCt. 7 1/2, 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2

Hollandische fondsen leverden niets bijzonders op. In vreemde fondsen was de markt over het geheel williger gestemd, en de handel in Spaansche, Oostenrijksche en Belgische vrij levendig, de eersten waren merkelyk hooger.

Koers van het Geld: Beleening 2 1/2 pCt., Prolongatie 2 1/2 pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Paris	2/m. f 56 1/2	Livorno	2/m. f 89
Bordeaux	2/m. f 53 1/2	Napels	2/m. f 84 1/2
Madrid	3/m. f 246	Petersburg	2/m. f 1,87
Cadix	2/m. f 247	Weenen	6/w. f 32
Seville	2/m. f 243	Augsburg	2/m. f 33 1/2
Bilbao	2/m. f 244	Frankfurt	2/m. f 33 1/2
Lissabon	2/m. f 41 1/2	Hamburg	2/m. f 33 1/2
Porto	2/m. f 41 1/2	Londen	2/m. f 11,85
Genua	2/m. f 41 1/2	Rotterdam	2/m. f 11,85

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 22 Maart. Belg. leen. 2 1/2 pCt. 56, 1840/1842

(2698)

G. B. VAN GOOR, te Gouda, debiteert met buitengewoon succes:

DE TWEDE VERMEERDERDE EN VERBETERDE DRUK, VAN

G I R A R D I N 'S

SCHEIKUNDE VOOR DEN BESCHAAFDEN STAND EN HET FABRIEKWEZEN.

Twee Deelen. Met 160 tusschen den Tekst geplaatste Houtsnee-Figuren.

Prijs f 9.00.

De leemten van den eersten druk zijn in dezen tweeden niet aanwezig, hij is verrijkt met al de belangwekkende daadzaken en vernuftige Theorien, die den Rijkdom der Scheikunde en der Technologie in de jongste jaren hebben vermeerderd. Geen enkel der menigvuldige hier behandelde onderwerpen, dat niet belangrijke wijziging, verbetering en uitbreiding heeft ondergaan; maar inzonderheid zijn het de werkzaamheden der Fabrieken, de toetsing der Handelswaren en Droogstoffen en de kennis der Verbindingen, welke de gewigtigste uitbreiding en toevoegsel gekregen hebben. — De jongste fransche uitgave, die door den Schrijver zelf met de nauwkeurigste zorg werd bewerkt en ongeveer 20 Vellen druks meer bevat, dan die, naar welke onze eerste druk bewerkt is, is daarbij ten grondslag gelegd en gevolgd. Even als deze, is onze Uitgave nu ook in twee Deelen gesplitst, waarvan het eerste de onbewerkte Scheikunde, het tweede de Bewerkte Scheikunde bevat. Niet minder dan 160 net bewerkte Houtsnee-Figuren strekken thans tot opheldering van den Tekst, terwijl het als Scheikundig Leerboek bij het geven van onderwijs de beste resultaten oplevert.

Te Amsterdam bij C. L. van LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.

5 pc. 98 1/2; 1846, 98 1/2; Spanje 1—3 pc. 24; Binnenl. 2 pc. 43 1/2; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 84 1/2.

PARIS, 22 Maart. Fransche 3 pc. 79,03; id. 4 1/2 pc. 102,65; Bank-Aktien —; Belg. 1840/42, 5 pc. —; 4 1/2 pc. —; 2 1/2 pc. —; Napels 5 pc. —; Spanje 1—3 pc. —; Buitent. 3 pc. —; sinnenl. 3 pc. 43; Holl. 2 1/2 pc. —; Piemont 5 pc. —; Portugal 4 pc. —; Romeinen 5 pc. —; Rusland 4 1/2 pc. 100 1/2; Metall. 5 pc. —.

MADRID, 18 Maart. Spanje 3 pc. 42 1/2; 1—3 pc. 24 1/2; Cert. Coup. —; Bank S. Fernando —.

LONDEN, 22 Maart. Cons. kont. 99 1/2 a —; op tijd 99 1/2 a —; Braz. 102 a 103; 1829/39 102 a 103; Den. 3 pc. 84 a 85; 5 pc. 104 a 106; Ecuad. 5 1/2 a 5 1/2; Gren. 23 a —; Uitgest. 11 a 11 1/2; Mexiko Nieuwe 25 1/2 a —; Peru 4 1/2 pc. N. 87 a 88; Uitgest. 63 a 64; Rusl. 1822 5 pc. 117 a 118; (N.) 4 1/2 pc. 102 1/2 a 103 1/2; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. — a —; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 24 1/2 a —; 3 pc. 48 1/2 a 49; Coup. cert. 84 a —; Passiv. 5 1/2 a 5 1/2; Holl. 2 1/2 pc. 66 a —; id. 4 pc. 98 a 99; Venez. 38 a 39; Ung. 13 1/2 a 16 1/2.

WEENEN, 22 Maart. Met. 4 1/2 pc. —; 5 pc. 98 1/2; Bank-Actien 1598.

BERLIJN, 21 Maart. Schuldbr. 3 1/2 pc. 93 1/2; Loten 1484; Rust. Stiegl. 4 pc. 97; Pools. 4 pc. 93; Loten H. 500 92; Oost. Met. 5 pc. 86; Amsterdam zigt 143 1/2; 2/m. 142 1/2.

HAMBURG, 21 Maart. Cons. Cert. 5 pc. 105 1/2; Cons. Met. 5 pc. 95; Spanje 1—3 pc. 22 1/2; Binnenl. 3 pc. 40 1/2.

FRANKFORT, 22 Maart. Met. 5 pc. 83 1/2; A 5 pc. —; 2 1/2 pc. —; Bank-Actien 1327; Darmst. Loten H. 50 39; id. H. 25 —; Badische Loten H. 50, —; id. H. 35, —; Nassauische H. 25, —; Holl. 2 1/2 pc. —; id. 4 pc. —; Sardische —.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 23 Maart.

GRAANMARKT.

Tarwe en Rogge tot vorige prijs, met weinig handel; verkocht van Tarwe: 131 a 6. Roodst. 130; 129 a 6. Pools. f 314.

Van Rogge: 123 a Pommer f 211.

Garst en Haver zonder handel.

Boekweit prijshoudend: 120 a Holsteins. f 227.

Op 9 vaten Olie dadelijk 57; in April ek 57; Mei 57 1/2; Sept. 58 1/2; Oct. en Nov. 59 1/2. Ruapolie op 6/w. f 34; Vliegeng f 33; 1° Mei ek. f 32 1/2; Sept. f 33 1/2; Oct. 34; Nov. f 34 1/2; Dec. f 34 1/2. Lijnolie op 6/w. f 30 1/2; Vliegeng f 29 1/2. Hennepolie op 6/w. f 38 1/2. Vliegeng f 37 1/2.

SCHIEPSTIJTINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 22 Maart. J. H. Leeuw, Cornelia, Triest.

UITGEZEILD:

TEXEL, 22 Maart. A. P. Duinker, Triton, Suriname. — C. J. Kaspers, Geertruida, Triest.

RIJVER-VAART.

Rijnhoogte ARNHEM 22 Maart 2 el. 30 daim. KEULEN 21 " 10 vt. 4 "

Voor de Katholieke Gemeente te Saxen-Gotha is bij de Redactie ontvangen:

Van drie Dames f 5.00

" L. T. " 1.00

Bedrag der vorige opgave " 418 31 1/2

Totaal f 424 31 1/2

ADVERTENTIE.

(2724) Bij D. NOOTHOVE VAN GOOR te Leiden komt van de pers:

Nog iets uit een Oude Kronijk openbaar gemaakt, of Uittreksel uit een oud jaarboek van Feiten en Schandalen worden aan het licht gebracht die in alles gelijk zijn aan hetgeen vroeger in de gemeente, Leiden op de Houtshavel

heeft plaats gehad. Het Uittreksel van Regtstreeksche Verkiezingen worden aangegeven; door den J. van D. Prijs 50 Cents.